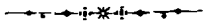

եղած է Թէոփանոյի եղբայրներէն մին: Սա-
կախ Ելիմպէտէ, — արուեստով՝ բժիշկ, —
Զմէկիկի հիւանդութեան արդիւնքները է նը-
կատի առնելով, անկարելի կը համարի սր
թոնաւորուած ըլլալ, որովհետեւ այդ երե-
ւոյթները ս'չ մէկ թոյնի յատուկ չեն: Հե-
տեւորար իր հիւանդութիւնն որիչ բան չէր,
բայց եթէ մին ջերմի այն չարատանջ տե-
սակներէն, զոր Ասիայէն իր հետ բերած էր:

Մեծած պահուն՝ յիտուն և մէկ տարեկան
էր Զմէկիկ: Թաղաւորած էր վից տարի և
մէկ ամիս: Այս փոքրիկ ժամանակամիջոցը
բաւական եղած էր իրեն՝ պատմութեան մէջ
անմահանալու, իրրի Ռիզանովնի Ալեք-
սանդար: Մեծ ու քոթը, կ'ըսէ Ալպուֆարան,
լացին իր մահուան վրայ: Իտլանտին Երկրա-
չափ իր դամբանականը խօսեցաւ: Ժողովուր-
դը ազմկաւոր ընդունելութեան մը պատրաս-
տուած, յուզարհաւորութիւն կը կատարէր,
— բայց անշուշտ ամենէն շքեղ յաղթմանակն
է, Թաղաւորի մը համար, այն յուզարկա-
ւորութիւնը՝ ուր կ'արտասուէ ամէն աղբաւ
և ամէն զինուոր:

Հ. Կ. Տ. ՍԱԼԱՆԿՆ

Հ Ա Յ Ա Ջ Գ Ի

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑԱԽԱՐՏԷ

Ուրախ սրտով կը ծանուցանենք ազգիս՝ Մխի-
թարեան նախկին աշակերտներէն՝ Պր. Անտոն Մի-
միտեանի կոտանդնուպուսեցւոյ, Պր. Ռափայէլ
Պազարեանի Երզնկացւոյ, Պր. Պապտիկ Յով-
հաննիսեանի Մշեցւոյ և Պր. Էլեոն շինկեօցեա-
նի Տրապիզոնեցւոյ, 1905 տարուոյ մէջ Համա-
լսարանական ընթացքին լիուր յաղորթեամբ
աւարտելնին՝ Պատուա թաղաքի մէջ, և հանդի-
սաւորութեամբ պատկաւորուելնին՝ իբրև վար-
դապետը-Ռճշիւրեան և վարդաւարեան:

Բազմավիպիս խմբագրութիւնն՝ Թարգման ըլ-
լալով Մխիթարեան Վերահռութեանն զաց-
մանց՝ հանդիսապէս իւր ուրախացութեան շնոր-
հաւորութիւնները կը յայտնէ վերոյիշեալ նորա-
պսակ բժշկապետներուն, որոնց դժբաղուսիկ
մանկութենէն սկսեալ՝ խնամածու եղած է Միա-
բաւութիւնս, և իրենց արծանաւորութիւննին

գնահատած, և գիրենք քաջալերած է միշտ՝ իրենց
երկարամեայ ուսմանց շրջանին մէջ, նոյն իւր
տարրական դպրոցներու և միջնակարգ վարժա-
բաններուն մէջ յԱրեւելս, և յետոյ իւր Մուրա-
նափայլեան Լէզիսին և Համալսարանական
ամբիթոցներուն մէջ ի Վինետիկ և ի Պատուա:

Վերոյիշեալ բժշկապետք՝ շնորհիւ իրենց ընտիր
վարուց, ազնիւ ձիրքերով, կամքի տոկունու-
թեամբ և մտաւորական հարստութեամբ՝ արդա-
բացուցին իրենց վրայ գրուած յոյսը, ոչ միայն
իրենց անմիջական դաստիարակներէն և ուսու-
ցիչներէն, այլ և Միաբանութեանս ընդհանրու-
թենէն, և անմահ բարեբարացն Սամուէլ Մու-
րատի և Եղուարդ Ասփայլելի՝ հայազգի ման-
կանց վրայ աներեսութեամբ հսկող և գործու-
րացող հոգիներէն:

Վերոյիշեալ պատկաւորեալ գիտուններն՝ ներ-
շնչուած Մխիթարայ — Մուրատայ — Ռափայելի
մեծ գաղափարականէն, վստահ ենք՝ որ իրենց
այսքան տարիներու ճշմանք արդիւնքներով պիտի
փայլին իւրաքանչիւրն իրենց ընտրած մասնա-
ճիւղ-բժշկութեան մէջ, և իրենց գիտական բարձր
արուեստին բարեբար ազդեցութիւնը սպազայի
մէջ իտրապէս զգացնել պիտի տան՝ ոչ միայն
հայազգի վշտակներոց, այլ և համազգային բա-
րեգործութեամբ՝ մարդկային ամէն գասակարգի
ախտակիրներուն, բժշկելով իրենց հիւանդու-
թիւններն ու վէրքերը, և առողջներուն՝ իրենց
քաջողութիւնը պահպանելու համար՝ նախա-
պահեստ զգուշութիւններ և կանոններ աւանդե-
լով:

*
**

Պատշաճ պիտի համարէինք վերոյիշեալ նոր-
բժշկապետներէն իւրաքանչիւրին կենսագրական
ծրագրծնին՝ երկտողով մը ծանուցանել ընթեր-
ցասէր հասարակութեան, եթէ ժամանակիս
պարագաները չտարիպէին գմբգ փափկանկատու-
թեամբ զանցառու ըլլալու այդ պատշաճողու-
թեան:

Նիկայի չենք ուզեր անյիշատակ թողուլ իրենց
ընթացակից երիտասարդի մը նուիրական հետ-
քը, Էլեոն Թօփայեանի Աբասապուցւոյ, որուն
ծաղկատի գարնանային կեանքը և շնորհափայլ
մտաւորական ու նիւթական ձիրքերը՝ տարիէ
մ'աւելի է՝ որ սեւ հողերը ծածկած են արուա-
տաւթոր աշներէ՝ իւր դառնակսկիծ ազնիւ ճնո-
ղաց և մեծաւորաց, ինչպէս նաեւ սրտախոց
դաստիարակաց, ուսումնակցաց և բարեկամաց:
Հանգուցեալը՝ նախկին աշակերտ Մխիթարեան
վարժարանին Պատը-Գիւրի (Կ. Պոլիս), իր գեր-
ագնիւ ընաւորութեամբ և քոջ ուսումնասիրու-

Թեամբ՝ շարունակեց բարձրագոյն ուսանողու-
թիւնը վինետոյ Մուրատ-Ռափայելեան Լիկեո-
նին մէջ, ուսկից վերոյիշեալներու հետ անցաւ
իբրև Ռուսանոց բժշկութեան՝ Պատուայի Համա-
լսարանը, որուն մինչև հինգերորդ տարեշրջա-
նը փայտուն կերպով կատարեց. իսկ վեցերորդը
չսկսած՝ անակնկալ և անգութ հիւանդութիւն
մը քանադառեց զինքը նախ և Պոլիս իւր ըն-
տանեկան շրջանին մէջ վերադառնալու, և ան-
կից ալ քիչ ժամանակէն՝ երկնային հրշանիկ
հոգւոց կաճառին մէջ վերամբառնալու, ամե-
նայն գիտութեանց բուն աղբիւրակնէն հօգւով
և մտքով ստանելու և գմայիլելու համար :

*
**

Ուրիշ պատշաճատրութիւն մ'ալ սիրայօժար

կը կատարէ Խմբագրութիւնս՝ հանդիսապէս շնոր-
հակալութիւն յայտնելով ի դիմաց Ռուսեմա-
կան Ժողովոյ վանացո՛ առ Մեծապ. Բժշկա-
պետ Երուսնոց Արսլան, Ազատակամ Ռուսցիչ
Պատուայի Համայնարանին և նշանաւոր մաս-
նագէտ վիրաբոյժ-բժիշկ, իրեն առ վերոյիշեալ
պատկաւորս ցոյց տուած բարոյական ձեռն-
տուութեան և խրախուսանաց համար, ինչ որ
կը շարունակէ նաեւ այժմ անոնց յաջորդներուն,
այն ազնուական զգացմամբ՝ որ յատուկ է մի և
նոյն՝ դպրոցի երիցագոյն ուսումնաւարտի մը
դէպ ի կրտսերներն, և տոհմասէր անհատի մը
դէպ իւր հոյրենակիցները և իբր բարձր ա-
րուեստին և ստանաւորս ասպարիզին մէջ հե-
տեւիլ ուղղոյները :

Հ. Ա. ՏԻՐՈՒԱԿ.

Գ Բ Ա Կ Ա Ն Ա Կ Ա Ն Ք

ԻՆՆԵՒՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ԴԱՐՈՒ

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ՄԱՏԵՆԱԳԻՐՆԵՐ

Ս Կ Ո Տ

Սկոտ (Ռալաէր), ծնած է Էսթիմուրցի
մէջ 1771, օգոստոս 15ին, և մեռած Լպ-
պրոլչֆորաի մէջ 1832, սեպտեմբեր 21ին :

Սկոտիացի ամենահին բնուանիքէ մը
յտառջ եկած, որուն ծննդաբանութիւնը գրած
է իւր անդամներէն մին՝ Ռալաէր Սկոտ Սէ-
չիլ զօրաւարը (1614-94) : Սկոտ իւր ման-
կութենէն սկսեալ ցոյց տուաւ մեծ կարո-
ղութիւն մը՝ անհանդարտ բնատրութեան մը
հետ :

Շատ կը կարգար. ինքն անձամբ կատա-
րելագործեց իւր ստացած թերի կրթու-
թիւնը :

Տարբարեկան էր, իբր իւր հայրը զինք
իւր ջով առաւ իբրև գրողի : Մեծ գէշ
կերպով օրինակելու բաւական օրինակիտա-

կան հատուածներ, Ռալաէր, ձանձրացած
սոյն պաշտօնէն, 1792ին իբրև փաստա-
բան արձանագրուեցաւ յԷսթիմուրց : Հնա-
բիշ գատ պաշտպանեց և շատ զուարճացաւ :
Ընկերական, զուարթ, վայելուչ և սրախօս
ըլլալով՝ կը մասնակցէր շատ խնջոյքներու,
և սիրիլի էր ամէն ընկերութեան մէջ, Եր-
կար արշաւանքներ կ'ընէր Սկոտիայ ամէն
կողմը, հաւաքելով կրքածին շափ՝ վիսպա-
սանական զօրոյցներ, և զիրութեամբ սովորե-
լով՝ անգղական ամէն գաւառաբարբառ : Ի
վերջոյ զերմաներէն ալ սովորեցաւ :

Գաղղիական յեղափոխութիւնը՝ զինքը
ձկեց հայրենասիրական խանդավառութեան
մը ճոյնածափին մէջ : Ուրպէս զի արգելու ա-
նոր մուտքը յԱնգղիա, ասպետներու խումբ
մը կազմակերպեց (1797), սր սակայն պա-
տերազմի մէջ չմտաւ :

Թէպէտեւ ինքը շատ յաջողութիւններ գր-
տաւ իբրև փաստաբան, սակայն անցիմա-
գրելի ձկաւում մը կը զգար դէպ ի գրական-
նութիւնը, ուստի 1799ին ետքը ինքզինք
ըլլորովին անար նուիրեց : Բայց ինքն արդէն